

PLEDOARIE PENTRU NECESITATEA COLABORĂRII GRĂDINIȚEI CU FAMILIA ȘI COMUNITATEA

Profesor învă. preșc. DRAICA (EPURE) CLARA LORENA
G.P.P.”CONSTANTIN BRÂNCUȘI”, Tg-Jiu

*„Eu sunt copilul. Tu ții în mână destinul meu.
Tu determini, în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață!
Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire.
Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvântare pentru lume !”
Child’s Appeal*

Ne punem adesea întrebarea, uneori firească , despre cât de importantă este parcurgerea etapei preșcolare în dezvoltarea copilului, a viitorului adult responsabil și integrat cu succes în societatea de mâine, însă răspunsul rămâne pentru unii o enigmă. De ce uneori firească?! Pentru că, numai participând efectiv și responsabil, atât ca părinte cât și ca educatoare, în formarea personalității autonome și creative a preșcolarului “capabil să răspundă cerințelor actuale și de perspectivă ale societății”¹, poți înțelege necesitatea integrării în colectivitate a micuților învățăcei. Precum spuneam, doar cei care privesc detașați total procesul instructiv-educativ din grădiniță, nu deslușesc tainele educației timpurii și scopul acesteia ce formează temelia întregii vieți de mai târziu. Astfel, necesitatea colaborării grădiniță – familie- comunitate consider că este incontestabilă, iar asigurarea unui parteneriat real între acești factori determinanți (triada de succes) în dezvoltarea copilului și implicarea tuturor în asigurarea bunăstării acestuia, vor duce implicit la o educație corectă, de calitate, cât și la evitarea erorilor în educație și la soluționarea problemelor inerente care apar.

Grădiniței, ca primă verigă a sistemului de învățământ, deși nu face parte din învățământul de stat obligatoriu, trebuie să i se acorde o mare atenție. Învățământul preșcolar a dobândit un conținut instructiv-educativ cu domenii care se desfășoară după o un curriculum minuțios, atent monitorizat și construit, respectând particularitățile individuale și de vârstă ale copiilor de 3-6 ani, și care urmărește realizarea unor obiective precise privind pregătirea preșcolarului pentru integrarea ușoară și rapidă în activitatea de învățare școlară.

¹ I. Nicola., *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică R.A., 1996, p 19-20.

Și copilul preșcolar învață, dar, pentru el învățarea este un joc, un joc cu caracter intențional, la care educatorii, dar și părinții sau comunitatea sunt deopotrivă dirijorii din umbră. Prin intermediul jocului, copilul cunoaște realitatea. “Gândirea sa are caracter global, intuitiv, în sensul că el nu percepe ansambluri concrete, ci situații prea puțin diferite, nu este capabil încă de analiză și sinteză, nu știe să scrie și să povestească după criterii logice, nu își exprimă sentimentele concludent, dar fabulează și inventează, are tendința de a crede că ființele și obiectele există pentru folosința și interesul său și este egocentric. Copilul gândește, în primul rând cu ochii, cu urechile, cu mâinile, cu corpul, dar, treptat începe să gândească tot mai mult prin cuvinte”². Tocmai de aceea, necesitatea integrării copilului în grădiniță nu exclude participarea familiei. Dimpotrivă, copilul are nevoi pe care și le satisface în continuare și cu ajutorul familiei³, iar fiecare achiziție nouă trebuie discutată și analizată împreună, familie-grădiniță, educatoarea “antrenând părinții în depistarea părților bune ale personalității copiilor, dar și asupra aspectelor ce trebuie înfrântate, stopate sau călăuzite spre altă direcție”.⁴

P. Popescu Neveanu spunea următorul lucru ”pecetea pe care părinții o lasă asupra structurii și profilului spiritual-moral al personalității propriilor copii se menține toată viața”⁵, de aceea trebuie să fim atenți, atât ca părinți cât și ca educatori la comportamentul pe care îl manifestăm în preajma copiilor care absorb ca un burete fiecare cuvânt, mișcare, faptă sau gestică a noastră și să colaborăm sub deviza “copiii învață ce trăiesc”, poemul cunoscut al lui Dorothy Law Nolte, generând doar experiențe pozitive.

Un moment important în colaborarea grădiniței cu familia este primul an de inserție în viața preșcolară; “părăsindu-și” familia și trăind o parte din timp în afara ei, copilul va trebui să învețe să se descurce singur, atmosfera securizantă și plină de armonie petrecută cu familia dispărând și conducând la un disconfort emotional. Viața în colectiv îi poate oferi copilului situații frustrante, neplăcute; aici intervine familia, care împreună cu educatoarea îl vor ajuta să le depășească. Exemplele pot continua la nesfârșit, însă rămâne aceeași misiune comună, de a-i oferi copilului un mediu favorabil dezvoltării fizice și psihice.

Formarea copilului pentru succes începe așadar din primii ani de viață, învățământul preșcolar fiind cea mai importantă treaptă în evoluția și dezvoltarea acestuia.

² I. Mihăilescu, *Rolul familiei în dezvoltarea copilului*, Editura Cartea Universitară, 2006

³ G. Neamțu, *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași, 2004

⁴ Revista învățământul preșcolar, nr 3-4, București, 1995

⁵ P. Popescu Neveanu, *Curs de psihologie generală*, București, 1977, p. 87

“Și copiii de câțiva ani pot avea succese”, spun specialiștii, iar părinții și comunitatea trebuie să aprecieze reușitele celor mici și să-i încurajeze în acest sens. Greșit procedează cei care cred că un copil de succes este cel care memorează un număr mare de poezii sau cântece, sau cel care acumulează într-un mod aberant conținuturi inutile, fără valoare formativ- instructivă. Putem vorbi despre succes când ne referim la capacitatea lui de integrare într-un colectiv și despre acumularea unor competențe care se dezvoltă în grădinițe. Grădinița îi formează pentru succes pe copii pentru că îi învață să coopereze, aici li se dezvoltă curajul, curiozitatea, creativitatea, răbdarea, încrederea în propria persoană, corectitudinea, perseverența și mai ales autonomia și independența , iar “părinții trebuie să-și perceapă, în mod realist , copilul așa cum este”⁶și nu deformat, în funcție de nevoile proprii.

Instituțiile publice care colaborează cu unitățile de învățământ atestă importanța educației timpurii dezvoltând multe programe dedicate copiilor. Activitatea didactică ce conduce copilul către succes nu ar putea funcționa optim fără sprijinul Direcției de Sănătate Publică, Poliției Comunitare și al comunității locale.

Voi prezenta pe scurt câteva acțiuni derulate de diferite instituții, cu scop educative, care au avut loc la noi în unitate.

Astfel, prin vizitele celor de la ISU, preșcolarii au putut afla informații prețioase despre incendii, măsuri de prevenire și ajutor în caz de incendiu; de asemenea, politistul de proximitate a vorbit preșcolarilor despre conduita morală pe care ar trebui să o aiba aceștia precum și de efectele nefaste pe care le-ar putea avea o acțiune cu caracter negativ (furt, lovire), explicându-le și prezentându-le întâmplări din care preșcolarii să extragă învățături de folos.

Cine nu acordă importanță unei ore de educație rutieră sau oare ar putea cineva să conteste importanța vizitei medicului nutriționist în grădiniță pentru promovarea unei alimentații sănătoase? Încă de la vârste mici copilul ar trebui să înțeleagă ce înseamnă un stil de viață sănătos. Copilul învață de mic ce este bine să mănânce, cât ar trebui să mănânce și, dacă are și sprijinul familiei, al medicului în acest sens, el va crește armonios și își va păstra sănătatea. Cât despre părinți, am observat că sunt plăcut surprinși când copilul lor care mânca supa strecurată, în urma discuțiilor despre sănătate cu medicul, a început să își schimbe preferințele culinare, acceptând în meniul său fructele și, mai ales, legumele.

Parteneriatul cu biserica îi ajută pe cei mici să își formeze o atitudine pozitivă, de iubire a semenilor, devenind mai buni, mai toleranți, ajutându-i pe cei din jur, modelându-i, atingând astfel

⁶ Revista învățământul preșcolar, Editura Coresi, nr.1- 2, 2009, p.51

valorile umanității: înțelepciunea, bunătatea, frumosul, iubirea. Mergând cu ei de mici la împărtășire înaintea marilor sărbători religioase, preșcolarii se formează să trăiască în spiritul credinței reușind astfel să păstreze obiceiurile creștinătății.

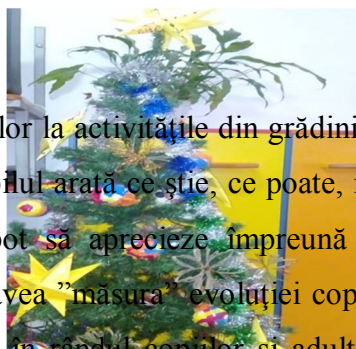
Ne putem pune acum întrebarea cheie: poate doar grădinița fără familie și comunitate să asigure integrarea cu succes a copilului în societatea contemporană? NU, deoarece focalizarea asupra relațiilor educaționale este condiția primară a eficientizării procesului instructiv-educativ și doar acționând împreună, grădinița – familie - comunitate, țelul nostru va prinde contur. „Familia trebuie să mențină relații de apropiere și colaborare cu grădinița și mai apoi cu școala. Părinții trebuie să participe uneori la desfășurarea programului în grădiniță, să discute cu educatorii, să-i cunoască și pe părinții celorlalți copii, să manifeste interes pentru problemele legate de educația copiilor lor.”⁷ Din experiență proprie, am constatat că a fii împreună cu propriul copil la o activitate semnifică mai mult decât orice plimbare prin parc sau mers în mall. Astfel am derulat activități de creație, de 1 iunie, părinte-copil, în care ne-am jucat împreună, am descoperit comori “dulci”care ne-au oferit indicii și sarcini de rezolvat, finalizând cu o machetă *Vara prin ochi de copil*.



O altă activitate- atelier de creație care a fost un adevărat succes a fost *Ajutoarele lui Moș Crăciun*, activitate prin care fiecare copil împreună cu părintele lui a decorat un globuleț din zăpadă artificială și l-au pus împreună în brad; a doua etapă a fost pavoazarea sălii de grupă cu ornamente handmade, astfel încât, atunci când pășesc în fiecare dimineață în clasă, copiii să-și vadă munca lor și a părinților, asigurându-le un climat pozitiv, un mediu cunoscut, care le amintește de “acasă”.



⁷ K.K.Milez, M.O’Melia, B.Dubois, *Practica asistenței sociale. Abordare participativă*, Editura Polirom, Iași, 2006, p.16



Participarea activă a părinților la activitățile din grădiniță le creează copiilor sentimente de siguranță, înțelegere, bucurie; copilul arată ce știe, ce poate, iar părintele este mândru de copilul său în relație cu ceilalți. Așa pot să aprecieze împreună activitățile, faptele, evenimentele, rezultatele obținute. Părinții vor avea ”măsura” evoluției copilului său, comportarea în colectiv. Aceste activități au adus bucurie în rândul copiilor și adulților pentru rezultatele obținute din efortul reunit și plăcerea că au petrecut mai mult timp împreună. Reușita actului educațional o asigură unitatea de cerințe, existența unor reguli comune cunoscute și fixate împreună aplicate atât în grădiniță, cât și acasă.

Grădinița noastră este partenerul educativ al familiei. Familia este chemată la luarea deciziilor legate de educația copiilor, la manifestările din activitățile și viața grădiniței. De aceea dascălii și copiii vor spune mereu, deschis, cu plăcere ”Venim cu drag la noi în grădiniță!”.

În încheiere voi sublinia câteva aspect importante cu privire la acest subiect.

Forța pentru creștere este internă și îi aparține copilului, dar pentru o dezvoltare armonioasă este nevoie de un mediu asigurator, constant, coerent și propice de care el să beneficieze în mod firesc. Acest mediu se construiește din relația tuturor influențelor educative și de aceea este într-o dinamică permanentă. Mediul educativ pentru copilul preșcolar este susținut de către familie, grădiniță, comunitate și de relația ce se stabilește între acestea. Relația pedagogică este o variabilă de relație umană cu înțelesul de interacțiune pentru atingerea scopurilor educației; ca interacțiune ea funcționează într-o situație pedagogică, aceasta fiindu-i suport, în care se întâlnesc și se confruntă mai multe „forțe” rezultate din comportamentul profesorilor și al copiilor, precum și din condițiile generale și specifice ale acțiunii educative. Necesitatea abordării parteneriatului dintre cele trei mari „instituții”: școală, familie și comunitate atrage după sine o mare colaborare și responsabilitate din partea fiecăreia dar ceea ce e important e că toate sunt direcționate și canalizate asupra COPILULUI.

A educa înseamnă a adapta copilul la mediul social adult, ținând seama de natura sa proprie, de posibilitățile individuale de asimilare, înseamnă a face apel la mijloacele, metodele și procedeele care corespund trebuințelor copilului. A educa înseamnă răbdare și insistență, înseamnă o muncă cotidiană continuă. Pentru a forma copii de succes este nevoie de părinți inteligenți și educatoare fascinante care să creeze magie într-o comunitate fermecată. Putem spune că reușita privind devenirea umană a copilului depinde de o colaborare prodigioasă dintre

doi factori educaționali de bază: grădinița și familia ,dar nu fără sprijinul celorlalte instituții. O bună colaborare și comunicare între familie și grădiniță este necesară, dar nu este suficientă pentru buna dezvoltare a copilului în acest mediu. Este nevoie ca această colaborare să se poarte în jurul nevoii pe care o are copilul de a fi în comunitate.

De aceea, să încercăm să descoperim cheia unității de acțiune ce deschide porțile succesului educațional și numai toți, împreună ,urmărind scopuri/obiective comune, vom reuși să conturăm personalitatea omului în devenire, în cele mai optimiste culori.

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI DE SPECIALITATE

- ❖ Antonescu, G.G., *Dezvoltarea copilului*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1973;
- ❖ Chombart de Lauwe, P.H., *Educația și familia*, București, E.D.P, 1972;
- ❖ Dima, S.(coord.), *Copilăria- fundament al personalității*, Editura Imprimeria Coresi, București, 1997;
- ❖ Dumitrana, M., *Copilul, familia și grădinița*, Editura Compania, București, 2000;
- ❖ Milez, K .K, O`Melia. M, Dubois B, *Practica asistenței sociale .Abordarea participativă*, Editura Polirom, Iași, 2006;
- ❖ Linotn , R., *Omul, educația, familia*, București E.D.P. 1970;
- ❖ Mihăilescu I., *Rolul familiei în dezvoltarea copilului*, Editura Cartea Universitara, 2006;
- ❖ Neamțu G., *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași, 2004;
- ❖ Paun, E., *Cunoașterea copilului*, București, E.D.P. 1972 ;
- ❖ Popescu Neveanu ,P., *Curs de psihologie generală*, București, 1977
- ❖ Thomas, J., *La Belle*, Paris, Editura Questions Paris, 1990 ;

ARTICOLE, STUDII, REVISTE

- ❖ *Pro Educația*, revista de specialitate a învățământului mehedintean, Editura Stef, Drobeta Turnu-Severin;
- ❖ *Revista învățământul preșcolar*, nr 3-4, București, 1995;
- ❖ *Revista învățământul preșcolar*, Editura Coresi, nr.1- 2, 2009